

2. Марусяк Н. Забезпечення фінансової стійкості підприємств в умовах воєнного стану та економічної турбулентності. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 5 (56), С. 483-488 DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-66>
3. Оцінка впливу війни на мікро-, малі та середні підприємства в Україні. Програма розвитку ООН в Україні. 2024. С. 27–38. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-04/undp-ua-smb-2024.pdf>
4. Костенко, Ю., Короленко, О., Гузь, М. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-77>
5. Кірсанова В.В., Самсонова В.О. Фінансова діагностика в умовах воєнного стану. *ЕКОНОМІКА: реалії часу*. 2025. №1(77), С. 30-37. <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No1/30.pdf>

Перерва П.Г.,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин
Дюжев О.В., Косенко С.А.,
здобувачі вищої освіти,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ІННОВАЦІЯ І ІННОВАЦІЙНІСТЬ: ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

У сучасних умовах розвитку економіки знань та активізації інноваційних процесів у різних сферах суспільного життя особливого значення набуває уточнення та систематизація основних термінологічних понять, пов'язаних з інноваційною діяльністю [1, 4, 7]. Серед них центральне місце посідають поняття «інновація» та «інноваційність», які широко використовуються у науковій літературі, економічній практиці та державній політиці розвитку інноваційної економіки [2, 6, 9]. Попри значну поширеність цих термінів, у науковому дискурсі спостерігається певна неоднозначність їх трактування, що зумовлює необхідність детальнішого аналізу їх змісту та визначення термінологічних особливостей [3, 5, 8].

Поняття інновації має тривалу історію наукового осмислення та еволюції. У загальному розумінні інновація розглядається як результат створення та впровадження нових або вдосконалених продуктів, технологій, організаційних рішень чи методів управління, які забезпечують підвищення ефективності діяльності та формування нових конкурентних переваг. У економічній теорії інновації традиційно пов'язуються з процесом комерціалізації нових знань та технологій, що дозволяє перетворювати наукові досягнення на практичні

результати, здатні приносити економічну та соціальну користь. Таким чином, інновація виступає не лише результатом творчої діяльності, але й важливим елементом економічного розвитку.

Наукове трактування поняття інновації зазнало значного розвитку у працях дослідників, які розглядали інноваційні процеси як ключовий фактор економічного зростання та структурних змін у суспільстві. У сучасній економічній науці інновації розглядаються як системне явище, що охоплює процес створення, поширення та використання нових знань і технологій. У цьому контексті інновація виступає не лише окремим результатом діяльності, а й складовою більш широкої системи інноваційного розвитку, яка включає взаємодію науки, освіти, бізнесу та державних інституцій.

На відміну від поняття інновації, яке переважно характеризує конкретний результат або продукт інноваційної діяльності, поняття інноваційності відображає якісну характеристику діяльності суб'єктів економічної системи, що визначає їх здатність до створення, сприйняття та впровадження інновацій. Інноваційність можна розглядати як комплексну властивість організацій, підприємств або економічних систем, яка характеризує рівень їх готовності до інноваційних змін, здатність генерувати нові ідеї та ефективно використовувати науково-технологічні досягнення. У цьому розумінні інноваційність виступає певним потенціалом або характеристикою середовища, що сприяє розвитку інноваційної діяльності.

Термінологічне розмежування понять інновації та інноваційності має важливе значення для формування науково обґрунтованих підходів до дослідження інноваційних процесів. Інновація є результатом реалізації інноваційної діяльності, тоді як інноваційність відображає здатність системи до генерації та впровадження таких результатів. Іншими словами, інноваційність виступає передумовою виникнення інновацій, формуючи відповідне інституційне, організаційне та культурне середовище для їх появи.

У сучасній науковій літературі поняття інноваційності часто використовується для характеристики рівня розвитку підприємств, галузей або національних економік. Інноваційність підприємства може визначатися через його здатність до впровадження нових технологій, використання сучасних методів управління, розвитку науково-дослідної діяльності та формування інноваційної культури у колективі. На рівні національної економіки інноваційність проявляється у здатності країни формувати ефективну інноваційну систему, підтримувати розвиток науки та технологій, а також забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень.

Особливу роль у формуванні інноваційності відіграють інституційні та організаційні фактори, що визначають умови здійснення інноваційної діяльності.

До таких факторів належать державна інноваційна політика, система фінансування наукових досліджень, розвиток інноваційної інфраструктури, а також рівень взаємодії між науковими установами, бізнесом і освітніми організаціями. Наявність сприятливого інституційного середовища сприяє підвищенню інноваційності економічної системи та створює передумови для активного впровадження інновацій у різних сферах діяльності.

Важливим аспектом термінологічного аналізу є також врахування міждисциплінарного характеру дослідження інноваційних процесів. Поняття інновації та інноваційності активно використовуються не лише в економічній науці, але й у менеджменті, соціології, технологічних дослідженнях та інших галузях знань. У кожній із цих сфер вони можуть мати певні особливості трактування, що відображають специфіку відповідних дослідницьких підходів. Разом з тим загальною рисою для більшості наукових підходів є розуміння інновації як результату новаторської діяльності, а інноваційності як характеристики здатності до здійснення такої діяльності. Інновація виступає конкретним результатом інноваційної діяльності, що втілюється у нових продуктах, технологіях або організаційних рішеннях, тоді як інноваційність характеризує здатність суб'єктів економічної системи до створення та впровадження таких результатів.

Список використаних джерел:

1. Черноусов О. І., Долина І. В. *Складові інноваційного потенціалу*. – 2025. <https://repository.kpi.kharkov.ua/items/aaea238d-95e4-41d8-a9c8-077cc2b81e37>
2. Харченко С. А., Остапенко Д. С., Перерва П. Г. *Вплив глобалізації на ефективність інноваційної діяльності*. – 2025. <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/110ae925-214d-4f9e-b420-bd4ff2b385ed/content>
3. Жмутський І. А., Долина І. В., Перерва П. Г. *Фактори інноваційного розвитку промислового підприємства // О.Є. Бездітко, В. І. Халимівський.. Системний підхід*. – 2025. – С. 100.
4. Перерва П., Лисенко А., Лисенко І. *Дослідження інноваційної активності підприємств в Україні // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*. – 2024. – №. 6. – С. 53-58.
5. Перерва П. та ін. *Економічна оцінка комерціалізації інновацій в системі менеджменту «розумного підприємства» // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*. – 2024. – №. 4. – С. 25-30.